

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ
ARBETS- OCH NÄRINGSMINISTERIET
MINISTRY OF EMPLOYMENT AND THE ECONOMY

Diaarinro OKM 40/210/2015

20.10.2015

ELY-keskusten sisällöllinen toimialaohjeistus, opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö

ELY-keskuksille lähetettiin kaikkien ohjaavien tahojen yhteinen tekninen ohje 30.6.2015 tulossopimusten laatimiseksi vuosille 2016–2019 sekä 28.9.2015 sisällöllinen ohje täydentämään teknistä ohjetta. Tulossopimusesitykset ja muu ohjeessa pyydetty valmisteluaineisto toimitetaan teknisen ohjeen ilmoituksesta poiketen 23.10.2015 mennessä työ- ja elinkeinoministeriöön.

Näiden ohjeiden lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö sekä työ- ja elinkeinoministeriö antavat yhteisen toimialaohjeen elinkeino-, liikenne- ja ympäristöministeriöille omien hallinnonalojensa yhteisten toimien sekä kulttuurin saavutettavuuden parantamisen osalta ELY-keskusten toiminnan tueksi. Toimialaohje täydentää kaikkien ohjaavien tahojen yhteistä teknistä ja sisällöllistä ohjetta.

Opetus- ja kulttuuriministeriön sekä työ- ja elinkeinoministeriön yhteiset toimet ELY-keskuksissa

Elinikäinen ohjaus

Opetus- ja kulttuuriministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriö ohjaavat yhdessä ELY-keskusten elinikäisen ohjauksen toimintaa.

ELY - keskuskeskukset voivat tulossopimuksessa sovittavan lisäksi asettaa elinikäisen ohjauksen alueellisia tavoitteita. Seuraavat teemat on tärkeä huomioida tavoitteita asetettaessa:

1. Monikanavaisten tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen kehittämistyön tukeminen osana valtakunnallisesti rakennettavia palveluja
2. Kansalaisten koulutus- ja työelämäratkaisujen osuvuutta edistävien tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelujen resurssien kartoittaminen ml. yhteistyörakenteet ja työnjako sekä palvelujen saatavuus.
3. Ohjauksen laadun arviointi ja tulosten seuranta sekä ohjausosaamisen kehittäminen ja tarpeiden välittäminen koulutusta järjestäville tahoille, esimerkiksi digitaalisten ja sähköisten palvelujen toimintatapojen osalta

Elinikäisen ohjauksen kehittämisen tueksi ELY-keskus hyödyntää erilaisia jo käytössä olevia seurantamittareita. Esimerkiksi:

1. kokonaan koulutuksen ja työn ulkopuolella olevien määrä (NEET -nuoret)
2. nuorisotakuun seurantaindikaattorit (tietoanuorista.fi)

ELY-keskus laatii laadullisen raportin tulossopimuksen ja toimialaohjauksen tavoitteiden toteutumisesta valtakunnalliselle ELO-ryhmälle 15.3.2017 mennessä.

Korkeaa arvonlisää tuottavat palvelut ja luova talous

ELY-keskusten luovan talouden ohjaus tapahtuu työ- ja elinkeinoministeriön ja opetus- ja kulttuuriministeriön yhteistyöllä. Osana yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitetta 3: *Elinkeinoelämän monipuolistuu ja kansainvälistyy ja sen kilpailukyky kasvaa* ELY-keskusten tavoitteena on korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden ja luovan talouden kehittyminen. Mittarina on tavoitteen mukaisen kasvun kärkialojen yritystoiminnan edistäminen. Seurantamittarit on määritelty Kulttuuri-luvussa.

Tavoitteena on parantaa korkeaa arvonlisää tuottavan palveluliiketoiminnan syntyä ja kasvua, luovan työn tekijöiden toimintaedellytyksiä ja kulttuurin taloutta. Palveluiden arvonlisänmuodostumista kuvataan TEM julkaisussa Aineeton arvo - talouden uusi menestystekijä. Luova osaaminen on tärkeä osa korkean arvonlisän tuottamista. Tuloksena on kansainvälisesti kilpailukykyinen, asiakkailleen korkeaa arvonlisää tuottava, myös digitaalisessa toimintaympäristössä joustavasti toimiva palveluliiketoiminta.

ELY-keskusten kehittämistoiminnassa painotetaan Aineettoman arvonluonnin kehittämisohjelman tavoitteita aluetasolla, kokeilukulttuurin ja digitaalisen liiketoiminnan edistämistä sekä kulttuurin matkailullista tuotteistamista. Tavoitteena on uutta kasvua luovat toimenpiteet, jotka edistävät läpileikkaavasti luovan osaamisen hyödyntämistä eri toimialoilla korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden synnyttämiseksi ja kilpailukykyyn vahvistamiseksi sekä työpaikkojen luomiseksi. ELY-keskus edistää luovan työn tekijöiden ja luovien alojen yritysten sekä kolmannen sektorin neuvontaa ja mentorointia, osaamisen vahvistamista, kansainvälistymistä sekä yritystoimintaa.

ELY-keskus edesauttaa kansallisen kulttuurimatkailun katto-ohjelman (Culture Finland) alueellista toteuttamista sekä kulttuurin matkailullisen tuotteistamisen ja kulttuuri-matkailun ohjelma- ja välittäjäyritysten syntymisen edellytyksiä. ELY-keskukset laativat luovan talouden raportin.

Opetus- ja kulttuuriministeriön toimet ELY-keskuksissa

Kulttuurin saavutettavuuden parantaminen

Osana yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitetta 2: *Ihmisten kokema hyvinvointi ja turvallisuus paranevat* ELY-keskusten tavoitteena on kulttuurin saavutettavuuden paraneminen. Mittarina on kulttuurin saavutettavuuden edistäminen.

Alueen elinvoimaisuuden edistämiseksi ELY-keskus koordinoi ja kehittää kulttuurialan toimintaa ja lisää alan asiantuntemusta alueellaan. ELY-keskus vahvistaa aluehallintoviranomaisten ja muiden toimijoiden välistä yhteistyötä (Taiteen edistämiskeskuksen aluetoimipisteet/alueelliset taidetoimikunnat, TE -toimistot, maakuntien liitot, AVIt, alojen julkisen, kolmannen ja yksityisen sektorin toimijat) ja osallistuu suomalais-venäläisen foorumitoiminnan toimeenpanoon ja kehittämiseen.

Väestön hyvinvoinnin edistämiseksi ELY-keskus edistää taide- kulttuuri- ja taidekasvatus-palveluiden uusia muotoja, ml. maaseudun palvelut, julkisen, kolmannen ja yksityisen sektorin yhteistyönä kulttuurin saatavuuden, saavutettavuuden ja moninaisuuden parantamiseksi. ELY-keskus edistää kulttuurin hyvinvointi- ja terveysvaikutuksia sekä edistää maahanmuuttajien kotoutumista kulttuurin avulla, kuten mentorointia ja työllistymistä taide- ja kulttuuri-aloille. Työvoimahallinnon viranomaisten osaamista kehitetään erityis- ja vähemmistöryhmiin kuuluvien taiteilijoiden ja luovien alojen työntekijöiden työllistämisen edistämiseksi. ELY-keskus toimii hyvin hoidetun ja monimuotoisen kulttuuriympäristön kehittämiseksi ja hyödyntämiseksi alueellisena voimavarana.

Toiminnassa painotetaan kulttuurin saavutettavuuden parantamista hallitusohjelman kärkihankkeen pohjalta. Tavoitteena on väestön taide- ja kulttuuri- taidekasvatuspalveluiden saatavuuden, saavutettavuuden ja osallistumisen edistäminen.

Opetus- ja kulttuuriministeriö tukee osin kulttuuritoimen ja luovan talouden alueellista kehittämistä omilla määrärahoillaan, jotka ministeriö osoittaa suoraan toimijoille hakemusten perusteella tehtävillä päätöksillä. Päätöksiä valmisteltaessa opetus- ja kulttuuriministeriö voi tiedustella elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kantaa hankkeesta tai toiminnasta ja sen aluevaikutuksista. Opetus- ja kulttuuriministeriö ohjaa avustuksen saajia tai antaa tarvittaessa yhteistoimintavelvoitteita avustuksen saajille elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kanssa.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tukee näihin toimintoihin liittyviä elinkeinojen ja työllistävyyden kehittämishankkeita alueellaan myöhemmin erikseen sovittavalla tavalla. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ohjaa rahoituksen hakijoita ja tiedustelee opetus- ja kulttuuriministeriön ja muiden alan toimijoiden, kuten esimerkiksi Taiteen edistämiskeskuksen, maakuntamuseon tai Museoviraston kantaa hankkeiden valtakunnallisesta ja/tai alueellisesta merkityksestä.

Seurantamittarit: Korkeaa arvonlisää tuottavat palvelut/luova talous ja kulttuuri

- ELY-keskuksen järjestämien kulttuuri- ja luovien alojen verkostotapaamisten ja tiedotustoimenpiteiden lukumäärä/vuosi ELY-alueella
- Kulttuuri- (ml. kulttuuriympäristöhankkeet) ja korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden/luovan talouden tehtyjen hankepäätösten ja meneillään olevien hankkeiden lukumäärä, nimet ja suunniteltu kokonaisrahoitus
 - a) ESR- ja EAKR-hankkeet (EURA2014-järjestelmä)
 - b) Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman hankkeet (ao. tietokanta)
 - c) Yritystukihankkeet (Yrtti-tietokanta)
 - d) Erityis- ja vähemmistöryhmien toiminnan kehittämishankkeet (em. raportointijärjestelmät)
- Korkeaa arvonlisää tuottavien palveluiden/luovan talouden ytimen (ml. kulttuurimatkailu) yritysten liikevaihto, toimipaikkojen ja henkilöstön määrä (ToimialaOnline)
- Toimenpiteet, jotka edustavat muita alueella kasvaviksi määriteltäviä aloja (muut kuin kasvun kärjet)

ELY-keskus raportoi seurantaindikaattoreista opetus- ja kulttuuriministeriölle 15.3.2017 mennessä.

Lisätietoja toimialaohjeen sisällöstä antavat:

Korkeaa arvon lisää tuottavat palvelut, luova talous ja kulttuuri, OKM: Kirsi Kaunisharju (p. 029 53 30144), korkeaa arvonlisää tuottavat palvelut ja luova talous, TEM: Petra Tarjanne (p. 029 50 63691). Elinikäinen ohjaus OKM: Ulla-Jill Karlsson (p.029 53 30141), TEM: Ari-Pekka Leminen (p. 0 29 50 48277)
OKM:n ELY-tulosohjaus- kokonaisuus: Päivi Bosquet (p. 029 53 30375)

Kansliapäällikkö

Kansliapäällikkö

Anita Lehikoinen

Jari Gustafsson

Opetus- ja kulttuuriministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriö